

Nærings- og handelsdepartementet
Boks 8004 Dep.
0030 OSLO

Deres ref:

Oslo, 08.08.2012
Vår ref: Anne K. Eggen Lervik/ 12-20826

HØRING AV UTREDNING OM SOSIALT ENTREPRENØRSKAP OG INNSPILL TIL NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENTETS VIDERE ARBEID

Det vises til departementets brev av 23.4.2012.

Hovedorganisasjonen Virke organiserer nærmere 16 000 virksomheter innenfor bredden av norsk næringsliv. Blant våre medlemmer er hovedtyngden av de frivillige organisasjoner i Norge. De representerer en kraft og en framdrift som er uunnværlig i et moderne demokrati. Sykehus, sykehjem, rehabiliteringssentre, behandlingsplasser for rus og psykiatri, barnevernvirksomheter og tilbud for psykisk utviklingshemmede gjør en formidabel innsats for store, sårbare grupper i samfunnet vårt og representerer omfattende kompetanse innenfor sosialt entreprenørskap.

1. Innledning

Utfordringene for den norske velferdsstaten vil vokse dramatisk i tiden som kommer. Sosial innovasjon må i større grad være på dagsorden, som viktig kilde til innovative løsninger for å løse sosiale behov i samfunnet.

Det er økende press på offentlig sektor, mangel på arbeidskraft og strammere offentlige budsjetter. Mye peker i retning av at sosiale entreprenører, med nye løsninger på små og store samfunnsutfordringer, vil få større betydning fremover. Sosialt entreprenørskap har de siste årene fått økt oppmerksomhet både i Norge og internasjonalt. Sosialt entreprenørskap er ikke noe nytt. Virksomheter og organisasjoner innen frivillig, ideell sektor har et historisk utgangspunkt i det som må kunne kalles datidas sosiale entreprenører. Denne delen av arbeidslivet representerer verdifull kompetanse på området som vil være avgjørende videre i arbeidet med sosialt entreprenørskap. De har i mange år utviklet nye og effektive løsninger innenfor en rekke områder som for eksempel utdanning og kompetanse, helse, miljø, omsorg og det å bekjempe fattigdom for å nevne noe.

2. Oppsummering av Virkes synspunkter

Hovedorganisasjonen Virke

Besøksadresse:
Henrik Ibsens gate 90
NO 0255 Oslo
Postadresse:
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
Tel +47 22 54 17 00
Fax +47 22 56 17 00
E-post
info@virke.no
Bankgiro
6030.05.18543
Org nr.
970 134 646 MVA

- Virke mener at sosialt entreprenørskap handler om viktig sammenheng mellom utdanningspolitikk og næringspolitikk
- Virke mener utredningen viser og bekrefter det store behovet for sosiale entreprenører for opprettholdelse av velferdsstaten
- Virke mener det helt avgjørende at Kunnskapsdepartementet må delta i det videre arbeidet for å sikre kompetansebygging i skolen sammen med Ungt Entreprenørskap
- Virke mener det bør skapes konkrete arenaer for å sikre deltakelse av frivillig sektor i det videre arbeidet med sosialt entreprenørskap

3. Konkrete innspill til departementet om videre oppfølging av feltet sosialt entreprenørskap med utgangspunkt i følgende:

- Er det noen viktige elementer som utredningen ikke fanger opp?

Målet må være å tilrettelegge for diskusjon og analyser om hvordan offentlig sektor, private bedrifter og det sivile samfunn kan samarbeide bedre, tettere og mer systematisk slik at sosialt entreprenørskap i større grad kan bidra til å løse viktige sosiale problemer. Frivillig sektor har kompetanse på dette området. De er ikke omtalt i utredningen.

Videre må oppfølging av feltet sosialt entreprenørskap være å øke omfanget og tilrettelegge for personlig initiativ innenfor sosialt arbeid og sikre utdanning og kompetanseutvikling. Forretningsidé-begrepet er i så måte utvidet fordi vi her snakker om både privat og offentlig virksomhet, samt frivillige organisasjoner. Skolen må derfor implementeres i dette arbeidet og tilføres kompetanse i å beherske bruk av bedriftsøkonomiske verktøy og metoder for å etablere eller kunne tilrettelegge for etablering av aktiviteter, virksomheter eller tiltak som har til hensikt å skape merverdi for miljøet og samfunnet.

For å opprettholde et velferdssamfunn er vi avhengig av å ta ansvar for livet rundt oss. Dette er viktig tema for barn og ungdom i skolen. Temaet omtales i den generelle delen av læreplanen i tillegg til spesielle læreplaner innenfor mange fag. Likevel er det fraværende i skolen. Elever trenger å oppleve viktigheten av å bedre andre menneskers liv. Sosiale entreprenører gjør en innsats for sine medmennesker samtidig som de tester ut ukonvensjonelle måter å arbeide på. Profitt er ikke målet, men det å ha en positiv innvirkning på samfunnet ved hjelp av forretningsmessige prinsipper er avgjørende. Lærerutdanningen er også sentral mht. kompetansebygging innenfor sosialt entreprenørskap.

Viktige elementer som bør implementeres i det utdannings-/næringspolitiske arbeidet:

- Hvordan skape entreprenørskapsholdninger
- Hva skal til for å skape nytenkende og endringsvillige miljøer
- Hvordan utvikle vågemot og evne til å se muligheter og utvikle handlingskompetanse
- Hvordan få flere til å se eget engasjement som en mulig framtidig karriere gjennom utvikling av sosiale virksomheter
- Hvordan stimulere til kreativitet og deltagelse sosialt, politisk og kulturelt

4. Hva bør Nærings- og handelsdepartementets rolle være på feltet sosialt entreprenørskap?

Sosiale entreprenører er nødvendige forandringsaktører som ser sosiale mangler eller behov, og gjør noe med det. Velferdsstaten må tenke nytt for å møte folks behov i et samfunn i endring. Nærings- og handelsdepartementet må inkludere Kunnskapsdepartementet i arbeidet med å sikre kompetanse om sosialt entreprenørskap gjennom utdanningsløpet. For å utvikle omfanget av sosiale entreprenører og sikre kunnskapstilgang må det skapes konkrete arenaer for et tett samspill mellom myndigheter, frivillig sektor og private aktører. Det må lages egne virkemidler for innovasjon og utvikling av kompetanse innenfor området. Den viktigste innovasjonen er viljen og evnen til nytenkning, endrede holdninger og nye samarbeidsformer og opplæringsarenaer.

- Forslag til eventuelle tiltak?

Tilrettelegging for hvordan offentlig sektor, private bedrifter og de frivillige organisasjonene kan samarbeide bedre for utvikling av sosiale løsninger på komplekse velferdsproblemer, men også for å utvikle/innhente kompetanse på området. Arbeidet med sosialt entreprenørskap krever en helhetlig tilnærming til komplekse problemstillinger og berører mange aktører og politikkområder. Eksempelvis vil sammenhengen mellom utdanningspolitikken og næringspolitikken ha stor betydning. Ungt Entreprenørskap er en organisasjon som fremmer gode pedagogiske programmer innenfor sosialt entreprenørskap gjennom hele utdanningsløpet. Dette vil øke interessen for sosialt arbeid og gi elever en mulighet til å engasjere seg. Det handler om å lære å skape et godt liv og det gode samfunn, samtidig som det fremmer tradisjonelle entreprenørielle egenskaper og knytter ideer om "sosialt gründerskap" til forretningsmessig gjennomførbare modeller. Dette bør stimuleres ytterligere slik at det sikres innovasjon og tilgang på kompetanse innenfor dette området. Å starte og drive virksomheter av denne type krever kunnskap og egenskaper som kan læres. Utdanningstilbud er derfor nødvendig for å gi sosialt interesserte mennesker bedre muligheter til å lykkes med gode ideer og tiltak.

Å utdanne personer til å beherske bruk av bedriftsøkonomiske verktøy og metoder for å etablere eller kunne tilrettelegge for etablering av aktiviteter, virksomheter eller tiltak som har til hensikt å skape merverdi for miljøet og samfunnet. Forretningsidé-begrepet er i så måte utvidet fordi vi her snakker om både privat og offentlig virksomhet, samt frivillige organisasjoner.

Virke bistår gjerne med ytterligere informasjon.

Vennlig hilsen

Hovedorganisasjonen Virke

Inger Lise Blyverket / s
Leder arbeidslivspolitik

Anne K. Eggen Lervik / s
Seniorrådgiver